

‘Handelwijze bij ziekte en medicijngebruik’

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Het kind wordt ziek tijdens Natuurfontein	3
1.2.1	In de volgende gevallen wordt de ouder verzocht het zieke kind op te halen.	3
1.2	Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek.....	3
1.3	Medisch handelen	4
2.	Wettelijke regels	5
2.1	Aansprakelijkheid.....	5
2.2	Medisch handelen tijdens (te verwachten) noodsituaties	5
3.	Werkinstructie voor het personeel	6
3.1	Adresgegevens gezondheidscentra	6
3.1.1	Locatie WG-terrein	6
3.1.2	Locatie Westerpark	6
3.1.3	Locatie Westerpark West	6
3.2	Belangrijke aandachtspunten	6
3.3	Epipen	7

1. Inleiding

Pedagogisch medewerkers worden regelmatig geconfronteerd met kinderen die geneesmiddelen gebruiken. Ook krijgt Natuurfontein regelmatig het verzoek van ouders om hun kinderen geneesmiddelen toe te dienen. Een enkele keer wordt het uitvoeren van een medische handeling gevraagd, zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. Met het oog op de gezondheid van de kinderen is het van groot belang dat de pedagogisch medewerkers in dergelijke situaties zorgvuldig handelen.

Er zijn drie situaties te onderscheiden:

1. Het kind wordt ziek bij Natuurfontein.
2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek.
3. Medische handelingen.

1.1 Het kind wordt ziek tijdens Natuurfontein

Een kind dat ziek is, is thuis het beste af. Een ziek kind kan Natuurfontein niet de aandacht krijgen die het nodig heeft zonder dat dit ten koste gaat van de gehele groep. Daarnaast dienen de pm'ers te voorkomen dat andere kinderen besmet raken in geval van een besmettelijke ziekte.

De richtlijnen van de GGD worden door de pm'ers gehanteerd als uitgangspunt, maar aanwezige pm'er behoudt zich het recht voor om het advies van de huisarts of GGD niet over te nemen als dit in het belang is van het kind of de gehele groep. De GGD kijkt naar het infectiegevaar. Natuurfontein kijkt met name naar de verzorgingsbehoefte van het kind.

Als een kind overdag ziek wordt, worden de ouders op de hoogte gebracht. Zolang Natuurfontein denkt de verantwoording aan te kunnen, kan het zieke kind, in overleg met de ouder, die dag bij Natuurfontein blijven.

1.2.1 In de volgende gevallen wordt de ouder verzocht het zieke kind op te halen.

- Bij oplopende koorts.
- Indien het kind zich niet meer kan handhaven in de groep.
- Als er sprake is van een duidelijke epidemie. In dat geval wordt de GGD geraadpleegd

1.2 Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bv. zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij bij Natuurfontein zijn.

Hierbij wordt gedacht aan bv. pufjes bij astma, antibiotica, of zetpillen. Indien ouders pm'ers vragen deze middelen aan hun kind te geven, zal de ouder gevraagd worden schriftelijk toestemming te geven. Meestal gaat het namelijk niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen, die bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

In 'Medicijnverklaring: toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek' wordt schriftelijk vastgelegd:

1. Om welke geneesmiddelen het gaat.
2. Hoe vaak deze gegeven moeten worden.
3. in welke hoeveelheden.
4. Op welke manier het geneesmiddel gebruikt moet worden.
5. De periode waarin de geneesmiddelen moeten worden verstrekt.
6. De wijze van bewaren en opbergen.
7. De wijze van controle op de vervaldatum.

Door het zorgvuldig vastleggen van gegevens wordt duidelijk wat beide partijen van elkaar kunnen verwachten.

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode wordt regelmatig met de ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik tijdens Natuurfontein.

1.3 Medisch handelen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan Natuurfontein vragen handelingen te verrichten die vallen onder “medisch handelen”. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten d.m.v. een vingerprikje of het toedienen van een injectie.

In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de thuiszorg of door de ouders zelf tijdens Natuurfontein uitgevoerd. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders weleens een beroep op de pm’ers gedaan. Ouders moeten voor deze medische handelingen hun schriftelijke toestemming geven en met de verantwoordelijke pm’er van Natuurfontein wordt besproken of de handelingen door de pm’ers verricht kunnen worden.

2. Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen is er, binnen de wetgeving, een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel werkzaam in de kinderopvang. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden afgegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk, aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor de kinderopvang, als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medisch handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich ervan vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om de handelingen te verrichten.

2.1 Aansprakelijkheid

Een kinderopvanginstelling die niet kan bewijzen dat medewerkers voor een bepaalde handeling bekwaam zijn, mag geen medische handelingen laten uitvoeren. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij/zij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een ieder die bij het verlenen van zorg schade of een aanmerkelijke kans op schade aan de gezondheid veroorzaakt, is civielrechtelijk of strafrechtelijk aansprakelijk.

2.2 Medisch handelen tijdens (te verwachten) noodsituaties

Er kunnen zich situaties voordoen waarin acuut gehandeld moet worden, omdat er een zeer gevaarlijke of levensbedreigende situatie bij een kind ontstaat. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld koortsstuipen of allergie voor wespenteken. In noodsituaties wordt van de medewerkers verwacht naar beste vermogen te handelen en mogen zij volgens de wet afwijken van de normale richtlijnen die gelden voor medicatieverstrekking. Uiteraard alleen als er geen andere oplossing mogelijk is.

Indien bekend is dat bij een kind een medische noodsituatie kan ontstaan waarbij de te verrichten handeling bekend is, zal deze handeling vooraf worden geoefend. Medewerkers zullen, onder leiding van een arts of verpleegkundige, instructie krijgen over de manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd.

3. Werkinstructie voor het personeel

Indien er calamiteiten zijn als gevolg van medicijnverstrekking hebben wij direct contact met het gezondheidscentrum in nabije omgeving of de huisartsenpost van het ziekenhuis.

3.1 Adresgegevens gezondheidscentra

3.1.1 Locatie WG-terrein

Gezondheidscentrum Helmersstraat
Anna Spenglerstraat 10
1054 NJ Amsterdam
Tel: 020 – 683 85 83
Fax: 020 – 618 04 06
Spoednummer: 020 – 683 98 16
Spoednummer buiten openingstijden: 088 – 003 06 00 (Huisartsenpost)

3.1.2 Locatie Westerpark

Gezondheidscentrum Staatsliedenbuurt
Van Hallstraat 200
1051 HL Amsterdam
Tel: 020-6840770
Fax: 020- 6865371
Spoednummer: 020 – 4003575
Spoednummer buiten openingstijden: 088 – 003 06 00 (Huisartsenpost)

3.1.3 Locatie Westerpark West

Gezondheidscentrum Staatsliedenbuurt
Van Hallstraat 200
1051 HL Amsterdam
Tel: 020-6840770
Fax: 020- 6865371
Spoednummer: 020 – 4003575
Spoednummer buiten openingstijden: 088 – 003 06 00 (Huisartsenpost)

3.2 Belangrijke aandachtspunten

1. Houd altijd de houdbaarheidsdatum van medicijnen in de gaten.
2. Bewaar medicijnen volgens de voorschriften (zo nodig in de koelkast).
3. Bewaar het medicijn in de originele verpakking.
4. Bewaar de medicijnen op een veilige plek (waar kinderen niet bij kunnen).
5. Wij geven geen paracetamol aan kinderen bij koorts; hier wordt de ouder over ingelicht bij de intake.
6. Gegevens van kinderen in het dossier dienen actueel te worden gehouden.
7. Pedagogisch medewerkers zijn verplicht hun EHAK te hebben gevolgd en deze bij te houden.
8. Was altijd je handen na het gebruik van crème of zalf.
9. Was handen na verzorging van wonden.
10. Draag wegwerphandschoentjes bij elk contact met bloed, wondvocht of andere lichaamsvochten. Maak de grond schoon met water en zeep, goed afdrogen en desinfecteren met alcohol 70%.
11. Wegwerphandschoentjes dien je weg te gooien.
12. Injecteren van medicamenten dient het personeel van Natuurfontein niet toe, hier zijn wij niet toe bevoegd.
13. Wij nemen geen temperatuur van kinderen op.
14. Wat betreft in contact komen met bloed, pus, wondvocht e.d.: zie Instructies hygiëne. Aanvullend: bij bijtincidenten moet binnen 24 uur contact opgenomen worden met een huisarts. Pleisters worden regelmatig vervangen.

3.3 Epipen

Als je een kind hebt, met een epipen, vraag altijd aan ouders voor uitleg van medicijn of epipen. Als ondersteuning kan je het filmpje op youtube bekijken. Hierin staat duidelijk uitgelegd hoe de Epipen werkt.

<https://www.youtube.com/watch?v=zNOcpuFSmrE>

- Spreek met elkaar af waar je de epipen bewaard, als je de groep op gaat.
- De locaties kunnen zijn: EHBO tas of binnenzak van een collega.
- Collega die met het kind op pad gaat, is verantwoordelijk voor de epipen en de overdracht naar collega's.
- Bij binnenkomst wordt de epipen op een vaste plek neergelegd waar alle collega bij kunnen.